



Doe mij maar een lening van pa

08 maart 2010

Veel MKB-ondernemers hebben moeite om een kredietfaciliteit bij een bank te krijgen. Zelfs voor projecten die 'bijna niet mis kunnen gaan'. Ondernemers die bij de bank nul op rekest krijgen, proberen vaak om – dan maar – een financier in de familiesfeer te vinden. Zo'n familielening heeft meestal soepeler voorwaarden dan een banklening. En dat is voor de inspecteur reden genoeg om 'moeilijk' te gaan doen over renteaftrek en dergelijke: hij stelt dan dat er sprake is van een onzakelijke lening. Of als de ondernemer in BV-vorm opereert, dat de lening bij de geldschieter onder de (oneigenlijke) terbeschikkingstellingsregeling valt. Met alle averechtse fiscale gevolgen van dien. Van staatssecretaris De Jager van Financiën mogen de spelregels voor familieleningen wel wat ruimer worden toegepast, zo blijkt uit een recente brief van hem aan de Tweede Kamer.

Staatssecretaris De Jager van Financiën heeft in een brief aan de Tweede Kamer zijn visie gegeven op leningen die een MKB-ondernemer verkrijgt van een of meer van zijn familieleden. De staatssecretaris realiseert zich dat veel MKB-ondernemers moeite hebben om een kredietfaciliteit bij een bank te verkrijgen. Daarom kijken die ondernemers steeds vaker uit naar een financier in de familiesfeer. Zo'n familielening heeft vaak minder strenge voorwaarden dan een banklening. Dat verschil in voorwaarden is voor de belastinginspecteur reden om het zakelijk karakter van zo'n familielening ter discussie te stellen. Met als gevolg discussies en geschillen over de renteaftrek, een afwaardering van de lening, enz.

De beoordeling of een lening onzakelijk is hangt af van de omstandigheden waaronder die lening is verstrekt én de voorwaarden van die lening. De staatssecretaris stelt in zijn brief dat wanneer de voorwaarden van een familielening niet exact overeenkomen met de voorwaarden die een bank zou eisen bij het verstrekken van een lening, dat nog niet betekent dat de familielening onzakelijk is. Het gaat steeds om de omstandigheden van de concrete situatie. Zo kan het niet afspreken van zekerheden – voor de aflossing van de lening – worden gecompenseerd door een hogere rentevergoeding te rekenen. En de inspecteur mag bij de fiscale beoordeling van de (familie-)lening de redelijkheid en billijkheid niet uit het oog verliezen. Dat is een open norm, die steeds naar de omstandigheden van de concrete situatie moet worden ingevuld. Tot slot merkt de staatssecretaris nog op dat het altijd mogelijk is om vooraf met de inspecteur te overleggen over de beoordeling van een lening, zodat vooraf duidelijk is hoe de lening fiscaal zal worden behandeld.

Commentaar

De brief van de staatssecretaris is voor de praktijk van belang omdat hij zijn inspecteurs daarin 'opdraagt' om bij de beoordeling van een familielening toch vooral niet de redelijkheid en de billijkheid uit het oog te verliezen. De ondernemer die zijn financieringsverzoek door de bank afgewezen ziet worden, en vervolgens bij een familielid wél geld kan lenen, mag er – fiscaal – niet onder lijden dat zijn familiale financier zich niet zo strikt opstelt als een bank. Dat lijkt voor de hand te liggen, maar de praktijk wijst wel anders uit.